Masarykova základní škola Návsí, Návsí 345, 73992, okres Frýdek-Místek

Preventivní program školy

Platný od 1. 9. 2026

Garant programu: Mgr. Ivana Levinská (1. stupeň)
Mgr. Kateřina Moldrzyková (2. stupeň)

Obsah:

Úvod **3**

Charakteristika školy **4**

Analýza současné situace **4**

Cíle Preventivního programu školy **5**

Hlavní oblasti primární prevence: **6**

Preventivní aktivity pro žáky **7**

Další preventivní programy, besedy 8

Třídnické hodiny 8

Exkurze 8

Adaptační pobyt 9

Volný čas 9

Evaluace preventivních aktivit **10**

Závěr **10**

Motto:

Společně tvoříme bezpečné a podporující prostředí – prevence rizik, podpora zdraví a rozvoj odpovědnosti u každého žáka. Naše škola je místem, kde prevence není jen povinností, ale cestou k lepšímu porozumění, respektu a zdravé budoucnosti pro všechny.

Úvod

Školní preventivní program (ŠPP) vychází ze Školní preventivní strategie, z Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. 21149/2016 a z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010 – 28.

V Masarykově základní škole Návsí jsme si vědomi důležitosti vytváření zdravého a bezpečného prostředí, které podporuje osobní rozvoj a pohodu všech členů naší školní komunity. Cílem preventivního programu je předcházet problémům a negativním jevům, které mohou ovlivnit školní život a osobní rozvoj žáků.

Preventivní program se zaměřuje na klíčové oblasti, jako jsou prevence šikany, podpora psychické pohody, zdravý životní styl, a zodpovědné chování v online prostředí. Program zahrnuje vzdělávací aktivity, interaktivní workshopy, školení pro učitele a rodiče, a pravidelnou podporu a poradenství pro žáky.

Věříme, že prostřednictvím těchto aktivit vytvoříme bezpečné a podporující prostředí, které umožní všem našim žákům rozvíjet svůj potenciál, budovat pozitivní vztahy a zvládat výzvy, které před nimi stojí. Naším cílem je nejen reagovat na problémy, ale především jim předcházet a podporovat zdravý a vyvážený rozvoj našich žáků.

Kostru nespecifické primární prevence tvoří léty osvědčený celoroční projekt „Soutěžní vlak“, který je zaměřen na aktivní využití volného času dětí na Masarykově ZŠ Návsí.

Charakteristika školy

Masarykova ZŠ Návsí je příspěvková organizace poskytující všeobecné základní vzdělání pro žáky od 1. až po 9. ročník. Škola se nachází v centru obce Návsí a aktuálně ji navštěvuje zhruba 400 dětí. Před školou se nachází obecní úřad, který se pečlivě stará o vybavení školy. Škola je spádovou školou pro děti z Hrádku, Milíkova a Lomné. Někteří žáci tak dojíždějí autobusem nebo vlakem z okolních vesnic.

Budova školy je plně vybavená moderními učebnami pro praktické předměty, jako je chemie, přírodopis, fyzika, jazykovou učebnu, učebnu informatiky a robotiky, a dalšími dvěmi učebnami informatiky, dílny a kuchyňku. K pohybovým aktivitám využívají žáci dvě tělocvičny a venkovní hřiště. Velká tělocvična je místem k využití volnočasových možností náveských žáků. Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na vzhledu školy se podílejí ve velké míře žáci a učitelé. Před naší školou se nachází malá školní zahrada se vzácnými stromy, které zpříjemňují prostředí kolem školy. O zahradu pečují žáci a slouží také k jejich odpočinku. Škola má bezbariérový přístup. Škola nabízí školní družinu a řadu volnočasových aktivit, kroužky.

Vedení školy zajišťuje Mgr. Petr Majetný a školním metodikem prevence je Mgr. Ivana Levinská pro 1. stupeň, Mgr. Kateřina Moldrzyková pro 2. stupeň. Škola se zaměřuje na poskytování kvalitního vzdělání v přátelském a podporujícím prostředí, které zahrnuje i přítomnost dalších odborníků jako je školní psycholog a výchovný poradce.

Analýza současné situace

Rizikové chování dětí představuje závažný celospolečenský problém, který se dotýká i žáků základních škol. Jako pedagogové považujeme za klíčové zahájit prevenci těchto problémů již během základního vzdělávání. Naším cílem je poskytovat žákům informace o různých projevech rizikového chování, přičemž obsah přizpůsobujeme jejich věku.

Je nezbytné začít se zabývat rizikovým chováním již v mladším školním věku, a proto zahajujeme preventivní opatření od 1. třídy základní školy. Snažíme se, aby žáci během svého školního období prošli programy, které pokrývají široké spektrum preventivních témat, a aby

prevence byla v naší škole komplexní. Na prvním stupni se soustředíme především na budování kolektivu, spolupráci a otázky bezpečnosti, a to jak v osobním, tak i online prostředí.

Žáci druhého stupně jsou nejvíce vystaveni riziku spojenému s užíváním alkoholu, kouřením a drogami, proto se naše prevence soustředí právě na tato témata. Zaměřujeme se rovněž na klíčové životní mezníky, které mají zásadní vliv na formování osobnosti dětí – začátek školní docházky, přechod na druhý stupeň a přípravu na přechod na střední školu v 9. ročníku.

Mezi běžné problémy, které řešíme ve výuce, patří zapomínání školních pomůcek, nedodržování školních povinností a nevhodné vyjadřování. V minulých letech jsme se setkávali s různými formami rizikového chování, jako jsou šikana a kyberšikana, sebepoškozování, kouření a záškoláctví. Tyto problémy byly okamžitě řešeny prostřednictvím spolupráce mezi třídním učitelem, metodikem prevence nebo výchovným poradcem a byly projednány se zákonnými zástupci žáků.

V loňském roce nám preventivní programy napříč školou zajistila Radka Folwarczna z etických dílen Hope4kids. Letos budeme v této spolupráci pokračovat. Navázali jsme také spolupráci se zdravou pětkou, která naším žákům představuje zdravý životní styl a zdravé potraviny.

Cíle Preventivního programu školy

Cíle preventivního programu školy jsou zaměřeny na podporu zdravého a bezpečného prostředí pro žáky, jejich osobní a sociální rozvoj a prevenci rizikového chování. Mezi hlavní cíle patří:

1. **Prevence rizikového chování** – Zamezit výskytu negativních jevů, jako je šikana, záškoláctví, užívání návykových látek, kyberšikana nebo agresivní chování. Informovanost žáků o onemocnění HIV/AIDS a dalších infekčních nemocí souvisejících s užíváním návykových látek. Tabakismus a jiné dostupné návykové látky jasně vymezuje školní řád.
2. **Podpora zdravého životního stylu** – Vést žáky ke zdravému životnímu stylu, fyzické aktivitě, zdravé výživě a zodpovědnému přístupu ke svému zdraví.
   Rozvoj sociálních dovedností – Posílit schopnosti žáků v oblastech komunikace, řešení konfliktů, empatie a týmové spolupráce.
3. **Bezpečné prostředí ve škole** – Vytvořit bezpečné a přátelské prostředí, kde se žáci cítí chráněni, podporováni a mají možnost rozvíjet svůj potenciál.
4. **Vzdělávání a informovanost** – Zajištění pravidelného vzdělávání žáků, pedagogů i rodičů o rizicích, která mohou ohrozit jejich bezpečnost a zdraví, a o možnostech jejich prevence.

5. **Spolupráce s rodiči** – Aktivně zapojit rodiče do preventivních aktivit školy. K tomu, aby výsledky primární prevence byly co nejúčinnější, je nutná dobrá spolupráce a přátelský vztah mezi učiteli, žáky a rodiči.
6. **Včasné rozpoznání ohroženého dítěte** – Včasné odhalení případů domácího násilí, týrání, zneužívání dětí a ohrožování mravní výchovy mládeže. Pedagogové by měli být schopni rozpoznat příznaky těchto situací a zajistit rychlou a účinnou intervenci ve spolupráci s odbornými institucemi, jako jsou OSPOD, Policie ČR nebo neziskové organizace.
7. **Kvalitní a pestré využití volného času** – Velký důraz bude kladen na rozvíjení zájmových činností, sportovních aktivit a atraktivních volnočasových aktivit, které podporují zdravý životní styl a posilují sebevědomí žáků. Cílem je nabídnout žákům co nejpestřejší možnosti trávení volného času, které je pozitivně ovlivní a motivují k rozvoji jejich dovedností. Tyto aktivity jsou často realizovány prostřednictvím celoročního projektu „Školní vlak“ napříč celou školou.
8. **Minimalizaci vandalismu a ničení majetku** - Snažíme se realizovat důsledné dodržování dohledů nad žáky a cíleně šetřit vzniklé událostí.

Hlavní oblasti primární prevence:

- Metodická podpora třídních učitelů při realizaci třídnických hodin prostřednictvím poskytnutí mnoha materiálů dostupných na sdílených discích.
- Systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v problematice vedení třídnických hodin, klimatu školy a třídy a prevence šikany a kyberšikany.
- Vzdělávání v technikách komunikace, které vedou k řešení problémových situací.
- Spolupráce s rodiči v oblasti prevence a zdravého životního stylu. Poskytování pravidelných informací, zapojení rodičů do různých aktivit školních i mimoškolních.
- Vytváření podmínek pro využití volného času dětí.
- Výchova k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních.
- Vyhledávání různých příznaků skrytého násilí, jak fyzického, tak psychického, které by mohly signalizovat šikanu.
- Důsledně se věnovat prevenci, vytvořit kolektiv se zásadou, že silný chrání slabšího
- Rozvoj uvědomění si rodiny jako zázemí a útočiště
- Nebezpečí alkoholu, tabáku a dalších návykových látek (umět odmítat)
- Navazování příznivého klimatu ve škole včasným řešením problémů, spolupráce s rodiči, popřípadě s odborníky – sledovat změny v chování dětí
- Systematická práce s problémovými žáky, vedení evidence o žácích z problémových rodin, s

prospěchovými a výchovnými problémy, sledování handicapovaných žáků

- Účinná péče o děti s výukovými problémy
- Získáváním důvěry u žáků
- Využití schránky důvěry **schrankaduvery@zsnavsi.cz** pro anonymní dotazy a upozornění na rizikové chování a konzultačních hodin metodika prevence a školní psycholožky

Preventivní aktivity pro žáky

Plnění cílů u žáků 1. stupně má na starosti především třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti seznamují v hodinách prvouky, přírodovědy, vlastivědy, výtvarné a tělesné výchovy.

Na 2. stupni se s tématy z oblasti prevence pracuje v předmětech rodinná výchova, občanská výchova, přírodopis, chemie, výtvarná a tělesná výchova, informatika.

Pedagogové se snaží poskytnout žákům co nejvíce informací v rámci prevence kouření, pití alkoholu, šíření šikany (fyzické, verbální, kyberšikany). Sexuálně rizikové chování, vandalismus, rasismus, xenofobie, problematika sekt, poruchy příjmu potravy a rizikové sporty jsou detailně zpracovány a realizovány v hodinách rodinné výchovy a občanské výchovy. Daná témata se objevují ve výuce na prvním stupni v předmětech prvouka, přírodověda, vlastivěda, tělesná výchova a další.

Důležitým prvkem v oblasti prevence je spolupráce spolupráci s rodiči. Rodičům jsou nabídnuty konzultační hodiny, možnost návštěv ve škole i samotné výuce, třídní schůzky, přednášky. Škola klade důraz na otevřenost a vzájemnou spolupráci.

Vybrané aktivity se realizují formou přednášek, besed, vzdělávacích seminářů, skupinové práce, individuálních konzultací, situačních intervencí a třídnických hodin.

Seznam preventivním programů zajišťovaných Etickými dilnami Hope4kids

Třída	Počet hodin	Téma
1. ročník	2	Buďme kamarádi
2. ročník	2	Jak se chránit v nebezpečných situacích
3. ročník	2	Jak se stát dobrým kamarádem
4. ročník	2	Jak překonat starosti ve škole
5. ročník	2	Jak se neztratit v online světě

6. ročník	2	Kamarádství v době AI
7. ročník	2	Klídek bez návykových látek
8. ročník	2	Předsudky a kritické myšlení
9. ročník	2	Sex, láska a vztahy

Další preventivní programy, besedy

- Sociometrie ve třídách - zajišťuje Mgr. Švrčková Kamila metodik prevence PPP FM.
- Zdravá 5 – program zaměřený na zdravé stravování a osvojení racionálního přístupu k výživě.
- Dopravní výchova BESIP – naplňuje získání kompetencí v oblasti osobního bezpečí, snižuje míru výskytu rizikového chování v silničním provozu.
- Hope4kids - zajišťuje preventivní programy v každém ročníku
- Policie ČR - téma bezpečnosti a morálky

Třídnické hodiny

Prevence na třídnických hodinách se zaměřuje na pravidelné věnování pozornosti třídnímu kolektivu, řešení aktuálních problémů a podporu spolupráce mezi žáky. Tyto hodiny, vedené třídním učitelem, minimálně 2x za měsíc v přátelské atmosféře mimo běžné vyučování, jsou ideální příležitostí k prohlubování vzájemného poznávání a respektu mezi studenty, což přispívá k vytváření pozitivního a bezpečného prostředí ve třídě.

Adaptační pobyt

Pro žáky 6. ročníků organizuje metodik prevence ve spolupráci se školní psycholožkou a třídními učiteli dvoudenní adaptační pobyt s přespáním na turistické základně v Jasení. Žáci projdou řadou stmelovacích aktivit a dalších aktivit zaměřených na komunikaci a spolupráci.

Exkurze

- Osvětim – svědomí lidstva
- Archeopark Chotěbuz
- Vida centrum Brno, Pevnost poznání Olomouc
- Okresní soud ve F-M - působení v prekriminální oblasti.

Volný čas

- Zájmové kroužky dle nabídky
- Dětský karneval
- Třídnické hodiny
- Pravidelné akce konané školní družinou
- Školní vlak
- Školní výlety a celodenní exkurze
- Kulturní akce

Školní vlak:

Projekt nespecifické prevence zaměřený na aktivní využití volného času dětí Masarykovy ZŠ Návsí v rámci celoročního projektu „ Školní vlak“ spočívá především v organizování soutěží a aktivit. Na jejich realizaci se podílí:

1) Školní metodici prevence Masarykovy ZŠ Návsí
2) Žáci Masarykovy ZŠ Návsí
3) Učitelé a vedení školy Masarykovy ZŠ Návsí (pedagogický dozor, pomoc při realizaci volnočasových aktivit, vedení kroužků)

Jednotlivé soutěže jsou následně vyhodnoceny a bodovány a evidovány na nástěnce Školního vlaku. Nástěnka je vystavena u hlavního vchodu školy a je tak k dispozici žákům, pedagogům i rodičovské veřejnosti, taktéž se nachází na webových stránkách školy. Nejúspěšnější žáci jednotlivých soutěží a aktivit jsou odměňováni. Na závěr školního roku jsou vyhodnocovány nejlepší třídní kolektivy prvního a druhého stupně. Vítězné třídy získávají jeden den výletu navíc, 2. a 3. místo dopolední mimoškolní aktivity s třídním učitelem.

Evaluace preventivních aktivit

Evaluace preventivního programu je prováděna prostřednictvím systému SEPA, který se vyplňuje na konci školního roku. Tento proces nám umožňuje systematicky shromáždit a analyzovat data o účinnosti a dopadech programu, čímž získáváme cenné informace pro jeho další vylepšení.

Závěr

Škola se angažuje v dlouhodobé prevenci rizikového chování tím, že plánuje a realizuje aktivity, které jsou nejen smysluplné a proveditelné, ale také přizpůsobené sociálním a místním specifikům a zaměřené na rozvoj klíčových kompetencí žáků. Naším cílem je zajistit, aby byli žáci dobře informováni a vedeni k tomu, aby převzali odpovědnost za své zdraví ve všech jeho

aspektech. Usilujeme o identifikaci a snižování výskytu sociálně patologických jevů, podporujeme schopnost žáků činit zodpovědná rozhodnutí a aktivně propagujeme zdravý životní styl. Vedení školy rovněž klade důraz na úzkou spolupráci všech členů pedagogického sboru v oblasti prevence, aby bylo zajištěno efektivní a koordinované úsilí v této důležité oblasti.

V Návsí 1. 9. 2026 **Mgr. Ivana Levinská, Mgr. Kateřina Moldrzyková**